

Zespół Szkół Sportowych w Ełku

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny i formy sprawdzania wiadomości i umiejętności z wiedzy o społeczeństwie w klasie pierwszej LO.

Nauczyciel: Andrzej Mocarski

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
1. Lekcja organizacyjna – zapoznanie uczniów z wymaganiami edukacyjnymi na poszczególne oceny i formy sprawdzania wiadomości i umiejętności.					
2,3. Rzeczpospolita jako demokratyczne państwo prawne.	– zna i wymienia podstawy ustroju Rzeczypospolitej	– omawia zasady ustroju zawarte w konstytucji	– rozróżnia władzę ustawodawczą, wykonawczą, sądowniczą i terytorialną w Rzeczypospolitej	– ocenia realizację zasady praworządności w Polsce	– analizuje podstawy prawne ustroju Rzeczypospolitej – określa wady i zalety konstytucji
4. Obywatelstwo polskie i unijne	– wyjaśnia pojęcie obywatelstwa	– zna dokumenty, które regulują kwestie prawne obywatelstwa – omawia zasady nabywania obywatelstwa	– porównuje prawa obywatela w Rzeczypospolitej i UE	– analizuje zasady nabywania obywatelstwa polskiego i unijnego	– uzasadnia swoją opinię na temat nieakceptowania przez Polskę prawa do podwójnego obywatelstwa
5. Uzyskiwanie podstawowych dokumentów w RP	– wyjaśnia, jak uzyskać podstawowe dokumenty: dowód osobisty, paszport, prawo jazdy	– wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z tematem: obowiązek meldunkowy, dowód rejestracyjny, paszport, faktura VAT	– wypełnia wnioski o wydanie podstawowych dokumentów	– analizuje dane dotyczące PESEL – omawia różnice przy rejestracji różnych pojazdów	– uzasadnia konieczność posiadania świadectwa homologacji dla danego typu samochodu
6. Udział obywatela w wyborach i referendach	– wymienia formy udziału obywateli w życiu publicznym	– omawia czynne i bierne prawo wyborcze	– porównuje wybory na Prezydenta RP, do Parlamentu, samorządów terytorialnych i Parlamentu Europejskiego	– przedstawia system wyborczy w Rzeczypospolitej	– analizuje przyczyny niskiej frekwencji obywateli w wyborach i referendach
7. Konstytucyjne prawo obywatela do informacji	– wie, co to jest informacja publiczna	– omawia prawo obywatela do informacji publicznej	– rozróżnia sposoby udostępniania informacji publicznej	– analizuje powody odmowy podania informacji publicznej	– ocenia problem jawności życia publicznego
8. Procedury odwoławcze od decyzji urzędów	– zna dokumenty, które regulują procedury odwoławcze postępowania administracyjnego	– wypełnia podanie i potrafi złożyć zażalenie na decyzję publiczną	– rozróżnia formy odwoławcze od postępowania administracyjnego – omawia proces odwo-	– uzasadnia potrzeby zastosowania postępowania odwoławczego	– dokonuje oceny problemów występujących w środowisku, w sprawie których można by skierować

			ławczy w Rzeczypospolitej		petycje do władz lokalnych
9. Młody obywatel w urzędzie – powtórzenie wiadomości					
10. Młody obywatel w urzędzie – sprawdzian					
11. Pojęcie prawa i norm prawnych	– wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z prawem	– rozróżnia rodzaje norm prawnych – omawia funkcje prawa	– wskazuje poszczególne elementy normy prawnej: hipotezę, dyspozycję i sankcję	– ocenia kondycję naszego prawa – wyjaśnia, jakie prawo jest „dobre”	– interpretuje zapisy przykła- dów norm prawnych
12. Podstawowe zasady prawa i funkcjonowania sądów	– wymienia konstytucyjne zasady funkcyj- nowania sądów	– wyjaśnia znaczenie za- sady domniemania nie- winności	– omawia najważniejsze zasady procesowe gwaran- towane w konstytucji	– wyjaśnia znaczenie udziału obywateli w spra- wowaniu wymiaru spra- wiedliwości	– analizuje pracę i funkcyj- nowanie polskiego wymia- ru sprawiedliwości; sądow- nictwo polskie porównuje z sądownictwem w prawie anglosaskim
13. Źródła i gałęzie prawa	– zna źródła prawa obo- wiązującego w Polsce	– omawia hierarchię ak- tów prawnych w Polsce	– rozróżnia gałęzie i dzie- dziny prawa	– analizuje poszczególne działy prawa międzynaro- dowego i europejskiego	– uzasadnia, jakie znacze- nie dla funkcjonowania państwa ma hierarchia ak- tów prawnych
14. Wybrane zagadnienia prawa polskiego	– wyjaśnia podstawowe pojęcia: przestępstwo, prawo karne, prawo cy- wilne, pozew itp.	– omawia poszczególne dziedziny prawa – wie, czym się zajmują	– formułuje dowolny po- zew do sądu i uzasadnia go	– pisze akt oskarżenia do- tyczający naruszenia dowol- nego artykułu prawa kar- nego	– interpretuje wybrane przepisy kodeksu karnego
15. Uczestnicy procesu są- dowego	– wymienia uczestników procesu karnego i cywil- nego	– wyjaśnia poszczególne pojęcia związane z pro- cesem karnym i cywil- nym	– rozróżnia kolory żabotu, lamówek i mankietów sę- dów, prokuratorów, obrońcy i radcy	– uzasadnia rolę czynnika społecznego w sądzie	– analizuje osobowe źródła dowodowe i instytucję świadka koronnego
16. Przebieg postępowania sądowego	– zna etapy procesu kar- nego; wyjaśnia podsta- wowe pojęcia	– omawia główne prawa, jakie przysługują ofierze, sprawcy i świadkowi przestępstwa	– sporządza zawiadomie- nie o popełnieniu przestę- stwa	– ocenia problem obowią- zku powiadomienia o popeł- nieniu przestępstwa ściga- nego z urzędu	– uzasadnia znaczenie me- diacji w procesie karnym i cywilnym
17. Organy odpowiedzial- ne za porządek i bezpie- czeństwo wewnętrzne państwa	– wymienia instytucje, które realizują zadania w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego w Rze-	– omawia zadania insty- tucji odpowiedzialnych za porządek i bezpie- czeństwo wewnętrzne:	– określa podstawowe uprawnienia policji i służb odpowiedzialnych za po- rządek i bezpieczeństwo	– przedstawia przykłady nadużywania uprawnień przez policję i inne służby odpowiedzialne za porzą-	– ocenia działalność insty- tucji odpowiedzialnych za porządek i bezpieczeństwo

	czypospolitej	Policji, ABW, Agencji Wywiadu, CBA, Straży miejskiej, Straży Granicznej, Ochrony kolei i BOR-u	wewnętrzne	dek i bezpieczeństwo	
18. Problemy przestępczości w Polsce	– wyjaśnia pojęcie przestępczości i patologii społecznej; zna jej przejawy	– charakteryzuje zjawiska patologiczne wśród młodzieży	– rozróżnia sposób postępowania i kary wobec nieletnich ze względu na wiek	– proponuje sposoby uniknięcia przestępstwa i przeciwdziałania mu	– uzasadnia swoją opinię na temat odpowiedzialności za popełnione zbrodnie
19. Przepisy prawne dotyczące sprzedaży i konsumpcji alkoholu, papierosów i narkotyków	– zna przepisy dotyczące sprzedaży napojów alkoholowych, używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	– wymienia kary, jakie grożą za wytwarzanie, sprowadzanie, udzielanie, ułatwianie i nakłanianie do zażywania substancji psychotropowych i odurzających	– przedstawia sposób walki z „dopalaczami”	– przedstawia argumenty za lub przeciw legalizacji narkotyków lekkich w Polsce	– uzasadnia swoje stanowisko dotyczące zdelegalizowania wyrobów tytoniowych
20. Prawa i obowiązki ucznia w RP	– zna genezę praw dziecka	– omawia prawa i obowiązki ucznia	– charakteryzuje dokumenty, które odnoszą się do praw ucznia	– dowodzi, czy instytucje, które zajmują się ochroną praw ucznia, spełniają swoje zadanie	– analizuje dokumenty prawne; wyciąga wnioski
21. Szkolnictwo wyższe w Polsce i Europie	– zna strukturę szkolnictwa wyższego w Rzeczypospolitej i w Europie	– omawia zasady przyjmowania na wyższe uczelnie w Polsce i Europie	– charakteryzuje programy unijne dotyczące szkolnictwa wyższego	– rozróżnia systemy nauki w zależności od organizacji zajęć i ze względu na organ prowadzący	– uzasadnia potrzebę podejmowania nauki w szkole wyższej
22. Polska w strefie Schengen	– wie, co to jest strefa Schengen i z czym ją powiązać	– wyjaśnia podstawowe pojęcia związane ze strefą Schengen	– charakteryzuje warunki bezpiecznego podróżowania po świecie	– ocenia fakt przystąpienia Polski do strefy Schengen	– uzasadnia korzyści i zagrożenia wynikające z członkostwa Polski w strefie Schengen
23. Zatrudnienie młodzieży i podejmowanie działalności gospodarczej	– zna możliwości zarabiania przez młodych ludzi	– podaje, jakie umowy mogą zawierać młodzi ludzie i jakie są zasady opodatkowania ich dochodów	– charakteryzuje ogólne zasady podejmowania pracy i zakładania własnych przedsiębiorstw w Unii Europejskiej	– sporządza Europass-CV	– uzasadnia korzyści i zagrożenia wynikające z podejmowania działalności gospodarczej przez młodych ludzi
24. Edukacja i praca w					

Polsce i Unii Europejskiej – powtórzenie wiadomości.					
25. Edukacja i praca w Polsce i Unii Europejskiej – sprawdzian.					
26. Pojęcie i geneza praw człowieka	– wyjaśnia znaczenie pojęcia prawa człowieka – wymienia naturalne prawa człowieka	– rozróżnia trzy generacje praw człowieka i podaje przykładowe prawa	– omawia najważniejsze dokumenty związane z prawami człowieka	– przedstawia historyczny rozwój praw człowieka	– analizuje dokumenty dotyczące praw człowieka
27. Podstawowe prawa i wolności człowieka	– wyjaśnia znaczenie pojęć: prawa i wolności człowieka	– wymienia podstawowe prawa i wolności człowieka	– wyjaśnia, co oznacza, że prawa człowieka są powszechne, przyrodzone i niezbywalne	– charakteryzuje najważniejsze postanowienia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Konwencji o Prawach Dziecka	– ocenia Konstytucję Rzeczypospolitej pod kątem praw człowieka
28. Przykłady łamania praw człowieka	– wyjaśnia znaczenie pojęcia: łamanie praw człowieka, i podaje ich przykłady	– wyjaśnia przyczyny łamania praw człowieka	– przedstawia na wybranych przykładach, w jaki sposób i dlaczego we współczesnym świecie są łamane prawa człowieka	– ocenia skuteczność ochrony praw człowieka w Polsce i na świecie	– bierze udział w debacie klasowej, szkolnej lub internetowej na temat wybranych praw człowieka
29. Ochrona dóbr osobistych – prawo do prywatności	– wyjaśnia, na czym polega prawo do prywatności	– wymienia ochronę danych osobowych i prawa obywatela w kontaktach z mediami jako przykłady prawa do prywatności	– wyszukuje przykłady naruszania prawa do prywatności	– ocenia skuteczność ochrony dóbr osobistych w kontekście prawa do prywatności	– uzasadnia potrzebę funkcjonowania prawa, które chroni dobra osobiste
30. Gwarancje ochrony praw człowieka w RP	– zna podstawę prawną ochrony praw człowieka w Polsce	– przedstawia główne środki ochrony praw i wolności w Polsce	– wyszukuje przykłady działań podejmowanych w celu ochrony praw człowieka przez wybrane instytucje	– charakteryzuje działalność sądów powszechnych i administracyjnych, Trybunału Konstytucyjnego i Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji	– ocenia, na ile zawarte w Konstytucji RP gwarancje praw człowieka są wystarczające
31. Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka	– zna instytucje państwowe powołane do ochrony praw i wolności człowieka	– opisuje sposób działania Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika	– określa podstawowe zadania Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika	– ocenia, czy w Polsce są przestrzegane prawa dziecka i prawa ucznia	– pisze prostą skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw

	ka	Praw Dziecka	Praw Dziecka		Dziecka według podanego wzoru
32. Europejski system ochrony praw człowieka	– zna Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu	– przedstawia strukturę międzynarodowego systemu ochrony praw człowieka: system międzyrządowy (system uniwersalny i systemy regionalne) i organizacje pozarządowe	– określa sposób złożenia petycji do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu	– charakteryzuje działalność instytucji wchodzących w skład Europejskiego systemu ochrony praw człowieka	– uzasadnia znaczenie działalności Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu dla ochrony praw człowieka
33 Działalność organizacji pozarządowych	– wyjaśnia znaczenie pojęcia „organizacja pozarządowa”	– wymienia najważniejsze organizacje pozarządowe ochrony praw człowieka działające w Polsce i na świecie	– przedstawia na przykładach działania podejmowane przez ludzi i organizacje pozarządowe broniące praw człowieka	– charakteryzuje działalność organizacji pozarządowych w Polsce	– w miarę swoich możliwości włącza się w wybrane działania organizacji pozarządowych
34. Przejawy szowinizmu, rasizmu, antysemityzmu, ksenofobii i homofobii	– wyjaśnia znaczenie pojęć: szowinizm, rasizm, antysemityzm, ksenofobia i homofobia	– rozpoznaje przejawy rasizmu, szowinizmu, antysemityzmu, ksenofobii i homofobii	– charakteryzuje szowinizm, rasizm, antysemityzm, ksenofobię i homofobię	– uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się omawianym formom dyskryminacji i braku tolerancji	– uzasadnia swoje stanowisko dotyczące zaangażowania się w wybrane działania na rzecz równości i tolerancji
35. Ochrona praw i wolności – powtórzenie wiadomości.	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności z wiedzy o społeczeństwie w klasie pierwszej LO:

1. Na lekcjach wos kontrola i ocena pracy ucznia zmierza do uzyskania informacji przez nauczyciela w następujących kryteriach:
 - co uczeń osiągnął;
 - co zrobił dobrze;
 - ile potrafi.
2. Przedmiotem oceny ucznia są:

- suma posiadanych wiadomości i umiejętności oraz gotowość do ich zaprezentowania;
 - różne przejawy aktywności intelektualnej, w tym rozumienie tekstów i instrukcji, uczestniczenie w dyskusjach, praca indywidualna i w zespole, sprawne wykonywanie ćwiczeń praktycznych i innych powierzonych zadań;
 - umiejętność gromadzenia informacji z różnych źródeł;
 - umiejętności komunikacyjne (w mowie i w piśmie), w tym wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych.
3. Umiejętności i wiedza uczniów sprawdzane są za pomocą następujących metod:
 - wypowiedź ustna na lekcjach bieżących i powtórzeniowych, przy czym na lekcjach bieżących uczeń odpowiada najwyżej z trzech ostatnich lekcji, a na lekcjach powtórzeniowych uczeń odpowiada z całego materiału objętego powtórzeniem;
 - kartkówka jest to samodzielna praca ucznia na lekcji obejmująca wiadomości z co najwyżej trzech ostatnich lekcji;
 - praca klasowa obejmuje wiadomości i umiejętności dotyczące większej partii materiału (działu), ma na celu sprawdzić znajomość treści programowych, trwa 45 minut;
 - sprawdzian obejmuje zakres materiału z I lub II półrocza lub sprawdza pewne wiadomości i umiejętności w ciągu półrocza;
 - test sprawdza wiedzę i umiejętności;
 - praca domowa obejmuje materiał z ostatniej lekcji, a także może obejmować swym zakresem np. (portfolio, wypracowanie, plakaty, plansze, makiety, prezentacje multimedialne, filmy, mapy, foldery, ulotki, broszury itp.) oraz przygotowywanie projektów;
 - aktywny udział w zajęciach, w tym również pozalekcyjnych (olimpiady, konkursy, sesje popularno-naukowe, debaty, projekty itp.);
 - udział w przedsięwzięciach prospołecznych, np. wolontariacie.
 4. Na każdą lekcję uczeń ma obowiązek nosić zeszyt przedmiotowy, podręcznik oraz inne pomoce wymagane przez nauczyciela.
 5. W ciągu jednego półrocza uczeń powinien otrzymać z odpowiedzi przynajmniej jedną ocenę.
 6. W ciągu jednego półrocza mogą się odbyć najwyżej trzy kartkówki oraz jedna praca klasowa przy jednej godzinie tygodniowo.
 7. Możliwe jest poprawianie ocen niedostatecznych z kartkówek i prac klasowych. Uczeń ma prawo zgłosić chęć poprawiania oceny na pierwszej lekcji po kartkówce lub pracy klasowej. Poprawa może mieć charakter ustny lub pisemny.
 8. Uczeń nieobecny na pracy klasowej lub sprawdzianie z przyczyn nieusprawiedliwionych będzie odpowiadał ustnie lub pisemnie na pierwszej lekcji, na którą przyjdzie.
 9. Uczeń, który był nieobecny w szkole przez dłuższy okres czasu, np. z powodu choroby i nie pisał pracy klasowej, będzie odpowiadał ustnie lub pisemnie w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie dłuższym jednak niż jeden tydzień.
 10. Na lekcji nauczyciel ocenia aktywność uczniów. Ocena może być wyrażona stopniem lub „+”, przy czym dwa „+” to stopień dopuszczający, trzy „+” to stopień dostateczny, cztery „+” – to stopień dobry, pięć „+” to stopień bardzo dobry a sześć „+” to stopień celujący.
 11. Uczeń ma prawo jeden raz w ciągu jednego półrocza być nieprzygotowany do lekcji przy jednej godzinie tygodniowo. Fakt ten powinien zgłosić nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji.
 12. Jeżeli na lekcji uczniowie pracują w grupach, to oceniany jest wtedy indywidualny wkład pracy każdego ucznia.
 13. Przynajmniej raz w ciągu roku szkolnego nauczyciel sprawdza zeszyt przedmiotowy ucznia.
 14. Prace pisemne oceniane są następująco:
 - 0 – 40 % uzyskanych punktów – stopień niedostateczny
 - 41 – 49 % uzyskanych punktów – stopień dopuszczający
 - 50 – 70 % uzyskanych punktów – stopień dostateczny
 - 71 – 88 % uzyskanych punktów – stopień dobry
 - 89 – 99 % uzyskanych punktów – stopień bardzo dobry
 - 100% uzyskanych punktów – stopień celujący

Każdy uczeń po przedstawieniu przez nauczyciela propozycji oceny na pierwsze czy drugie półrocze, może zgłosić chęć jej poprawy na ocenę wyższą. Nauczyciel uzgodni z uczniem zakres materiału oraz sposób jego zaliczenia.